

ЄДИНИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКЗАМЕН З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Варіант 355

Інструкція щодо виконання роботи

На виконання екзаменаційної роботи з української мови відводиться 210 хв. Робота складається з трьох частин.

Частина 1 містить 30 завдань (A1 – A30). До кожного завдання дається 4 варіанти відповідей, з яких тільки один правильний.

Частина 2 складається з 8 завдань (B1 – B8). Відповіді до цих завдань ви повинні сформулювати самостійно.

Частина 3 складається з одного завдання (C1), яке передбачає написання власного висловлювання (твору).

Відповідайте тільки після того, як Ви уважно прочитали та зрозуміли завдання і правила його виконання. Намагайтеся відповісти на всі тестові завдання.

До бланків записуйте лише правильні, на Вашу думку, відповіді. Відповіді вписуйте чітко, відповідно до інструкцій щодо кожної форми завдань. Якщо Ви записали відповідь неправильно, можете її виправити у відповідному розділі бланка. Ваш результат залежатиме від загальної кількості правильних відповідей, записаних до бланка А і В, та якості виконання творчої роботи.

Зичимо Вам успіху!

ЧАСТИНА 1

Під час виконання завдань цієї частини в бланку відповідей №1 під номером виконаного завдання (A1 – A30) поставте знак «х» у клітинку, номер якої відповідає номеру вибраної вами відповіді.

A1 Визначте, у якому слові буквосполучення **дж, дз** передають один звук.

1) передзвонюваний	3) підзвітний
2) передз'їздівський	4) налагодження

A2 У якому рядку в усіх словах **не** відбувається зміна приголосних звуків при додаванні суфікса **-ськ-**?

- 1) Париж, юнак
- 2) Сиваш, волох
- 3) чех, козак
- 4) море, Крим

A3 Укажіть іншомовне слово, яке є синонімом до українського слова **тотожний**.

1) ідентичний	3) унітарний
2) локальний	4) ліберальний

A4 Укажіть фразеологізм, який має значення **веселий, грайливий настрій**.

- 1) бісики в очах грають
- 2) баляндраси точити
- 3) блудити словами
- 4) брати бика за роги

A5 Яке слово **не** має закінчення?

1) перелік	3) полічений
2) лічба	4) лічити

A6 Яким способом утворено слово **вітерець**?

- 1) безафіксний
- 2) префіксальний
- 3) суфіксальний
- 4) префіксально-суфіксальний

A7 У якому рядку форму кличного відмінка утворено **неправильно**?

1) Павло	3) Назаре
2) Маріє	4) Миколо

A8 Укажіть прикметник, від якого можна утворити форми ступенів порівняння.

- 1) залізний
- 2) зеленуватий
- 3) русявий
- 4) теплий

A9 У якому словосполученні числівник з іменником узгоджено **неправильно**?

- 1) одна презентація
- 2) чотири будинки
- 3) п'ять столів
- 4) сто чотири столів

A10 У якому рядку допущено помилку в написанні особового закінчення дієслова?

- 1) працюєш, сидять
- 2) хотять, знаєте
- 3) стоять, клеїте
- 4) чуєш, колемо

A11 Укажіть, яким членом речення виступає виділене слово.

Можна вибирати друга і по духу брата, та не можна рідну матір вибирати.

1) підмет	3) додаток
2) присудок	4) обставина

A12 Укажіть вид односкладного речення «*За одного битого двох небитих дають*».

- 1) означено-особове
- 2) неозначено-особове
- 3) узагальнено-особове
- 4) безособове

A13 Укажіть вид зв'язку між частинами речення «*Йому здавалося, що живе споконвіку на цій безмежній, широкій землі: таке довге було життя, наповнене думами й спогляданнями великого тасмничого світу*».

- 1) сурядний і безсполучниковий
- 2) підрядний і безсполучниковий
- 3) сурядний і підрядний
- 4) сурядний, підрядний і безсполучниковий

A14 У якому рядку в усіх слова пишеться м'який знак?

- 1) урал..с..кий, сіл..лю, радіс..тю
- 2) вос..мий, мен..ший, с..нігурон..ці
- 3) смієш..ся, буд..те, промін..чик
- 4) ковал..с..кий, суспіл..ство, різ..бяр

A15 У якому рядку в усіх словах пишеться апостроф?

- 1) присв..ята, дев..ятий, суб..єкт
- 2) зав..язнути, сурм..яний, м..який
- 3) духм..яний, в..язаний, бар..єр
- 4) Прокоф..єв, дит..ясла, з..йомки

A16 У якому рядку в усіх словах пишеться префікс **при-**?

- 1) пр..казати, пр..розумний, пр..міський
- 2) пр..рогатива, пр..горілий, пр..мовляти
- 3) пр..землений, пр..тихий, пр..в'ялий
- 4) пр..вабити, пр..добрий, пр..чепити

A17 У якому рядку в усіх словах відбувається подвоєння літер?

- 1) старан..ий, глинян..ий, ван..а
- 2) підписан..я, імен..ик, священ..ик
- 3) водян..ий, кін..ий, зран..я
- 4) стат..я, л..ю, роз..броїти

A18 У якому слові іншомовного походження на місці пропуску треба писати літеру і?

1) поз..ція	3) в..брац..я
2) д..зель	4) ру..на

A19 Яке слово пишеться через дефіс?

- 1) північно/західний
- 2) червоно/гарячий
- 3) тепло/обмінний
- 4) загально/державний

A20 Який прислівник пишеться разом?

1) один/в/один	3) ні/на/гріш
2) десь/інде	4) далеко/далеко

A21 На місці якої цифри **не треба** ставити кому в реченні?

Як мати любила робити і в городі (1) і в полі (2) і в лузі (3) і в лісі (4) і тихо втішалася зробленим.

1) 1	2) 2	3) 3	4) 4

A22 У якому складносурядному реченні між його частинами **не треба** ставити кому (розділові знаки пропущено)?

- 1) Тільки коники сюрчать та перепел іноді підпадьомкує.
- 2) І наперед не треба ворожити і за минулим плакати не варт.
- 3) Пливе над світом осінь як медуза і мокре листя падає на брук.
- 4) Нове століття вже на видноколі і час новітню створює красу.

A23 Складне речення з підрядним обставинним часу утвориться, якщо частину *коли випікають паску* вписати замість крапок у реченні

- 1) Я дуже люблю день, ...
- 2) Відчуття свята посилюється, ...
- 3) Нагадай час, ...
- 4) Завжди збираємося того вечора, ...

A24 У якому безсполучниковому реченні між його частинами треба поставити двокрапку (розділові знаки пропущено)?

- 1) Весна іде красу несе.
- 2) Я знаю мова мамина свята.
- 3) Боятися вовків у ліс не ходити.
- 4) Не штука ганьбити штука ліпше зробити.

A25 У якому реченні **неправильно** поставлено розділові знаки при звертанні?

- 1) Ой, не грайте нині, чумаки в долині! Не курличте в синім небі, ключі журавліні.
- 2) Ой ти доле-доле, доленько зрадлива нащо натрусила в серденько жало?
- 3) Шануймось, браття, ми одна сім'я.
- 4) Полинова моя Вітчизно, хай святиться твоє ім'я!

A26 У якому реченні **неправильно** поставлені розділові знаки при прямій мові?

- 1) Їхав дядько поганою конячкою, а вона й пристала, так він сам запрягся, коня прив'язав до воза й каже: «Собака коняко, не схотіла їхати, так іди пішки!..»
- 2) Я всіх питав із щирою душею: «Яку ви любите найбільше мову?»
- 3) «Не мої це, – каже: ноги, присягаю на чім світ, бо мої в чоботях були, а ці босі, без чобіт!»
- 4) Вівчарка, хитрість бачачи наскрізь, сказала Вовку: «Ти в кошару лізь, але, як хочеш говорити любо, залиш надворі пазурі і зуби».

A27 У якому рядку допущено лексичну помилку?

- 1) передплата на газети
- 2) більша половина учнів
- 3) заходи щодо поліпшення
- 4) прасувати білизну

Прочитайте текст і виконайте завдання A28–A30; B1–B8; C1

1) Сучасна наука свідчить про те, що свої здібності є в кожній людині. 2) Нездібних людей узагалі немає, просто ще далеко не всі можуть або вміють розвивати свої здібності. 3) *Хоча* задатки та здібності людей можуть проявлятися в різному віці, усе ж особливо сприятливими для їх розвитку є дитинство та юність.

4) Знаходячи свій прояв у підвищеному інтересі до тих чи інших предметів або в нахилі до певної діяльності, задатки людини можуть розвинути в здібності тільки у процесі постійних занять цією діяльністю. 5) Сукупність задатків людини називається її обдарованістю. 6) Вищий ступінь прояву своїх здібностей у певній галузі, досягнення в ній видатних наслідків характеризується як талановитість, а досягнення визначних результатів у багатьох галузях – як геніальність.

7) Щоб успішно розвивати свої задатки та здібності, треба не тільки мати для цього певні можливості, а й знати, як це слід робити. 8) Необхідно ще й знати, які саме задатки та здібності треба розвивати. 9) Серед них є очевидні, наприклад, музичні або математичні, які видно зразу й наявність яких у людини ні в кого не викликає сумніву. 10) Але є й такі, які розкриваються не відразу і які непомітні для людей.

11) Дуже важливо навчитися самому правильно судити про свої задатки та нахили, об'єктивно оцінювати свої здібності в тій чи іншій галузі, знаходити щось саме своє. 12) Для цього слід пробувати свої сили в різних видах діяльності, і звичайно ж неоціненну послугу тут можуть надати самостереження та самоаналіз. 13) Тому не варто шкодувати на них часу й зусиль. 14) Щоб вибрати правильний шлях у житті чи навіть майбутню професію, треба знати, на що ти здатний.

(3 посібника)

A28 Яке з речень найбільше відповідає головній думці тексту?

- 1) Сучасна наука свідчить про те, що свої здібності є в кожній людині.
- 2) Знаходячи свій прояв у підвищеному інтересі до тих чи інших предметів або в нахилі до певної діяльності, задатки людини можуть розвинути в здібності тільки у процесі постійних занять цією діяльністю.
- 3) Щоб успішно розвивати свої задатки та здібності, треба не тільки мати для цього певні можливості, а й знати, як це слід робити.

4) Дуже важливо навчитися самому правильно судити про свої задатки та нахили, об'єктивно оцінювати свої здібності в тій чи іншій галузі, знаходити щось саме своє.

A29 До якого типу мовлення належить поданий текст?

1) роздум	3) розповідь
2) опис	4) роздум з елементами опису

A30 Яким способом зв'язку утворено словосполучення *в кожній людині* з першого речення?

1) узгодження	3) прилягання
2) керування	4) не є словосполученням

ЧАСТИНА 2

Під час виконання завдань цієї частини запишіть вашу відповідь у бланк відповідей №1 з правої сторони від номера завдання (В1 – В8), починаючи з першої клітинки. Кожну букву чи цифру пишіть в окремій клітинці. Слова або числа при перерахуванні відокремлюйте комами. Кожну кому ставте в окрему клітинку. Пробіли не використовуються.

Відповіді до завдань В1 – В3 запишіть словами

В1 До якого стилю мовлення належить текст? Слово запишіть в початковій формі.

В2 З п'ятого (5) речення виписіть слово, у якому відбувається уподібнення приголосних звуків за способом творення.

В3 Укажіть, до якої частини мови належить слово, виділене у третьому реченні. Слово запишіть в початковій формі.

Відповіді до завдань В4 – В8 запишіть цифрами

В4 Укажіть кількість займенників у сьомому (7) реченні. Відповідь запишіть цифрою.

В5 Укажіть номер речення, до складу якого входить відокремлена обставина, виражена дієприслівниковим зворотом. Запишіть номер цього речення.

В6 Серед речень 4-10 знайдіть прості речення. Укажіть їх кількість. Відповідь запишіть цифрою.

В7 Серед речень 7-14 знайдіть те, у якому допущено пунктуаційну помилку. Укажіть його номер.

Варіант 355

Прочитайте уривок з рецензії, складеної до тексту, який ви аналізували, виконуючи завдання А28-А30, В1-В7. У цьому уривку розглядаються мовні особливості тексту. Деякі терміни, використані в рецензії, пропущені. Вставте на місці пропусків цифри, які відповідають номеру терміна зі списку. Якщо ви не знаєте, яка цифра зі списку повинна бути на місці пропуску, пишіть цифру 0.

Послідовність цифр у тому порядку, в якому вони записані вами у тексті рецензії на місці пропусків, запишіть у бланк відповідей №1 справа від номера завдання В8, починаючи з першої клітинки. Кожну цифру пишіть в окремій клітинці згідно з наведеними у бланку зразками. Цифри, які ви наводите, відділяйте комами. Кожну кому ставте в окрему клітинку. Пробіли не використовуються.

В8 «Автор тексту доводить, що дуже важливо знати про свої здібності, саме це допоможе у виборі майбутньої професійної діяльності. Досягається це за допомогою синтаксичних засобів виразності: _____ (речення 11), _____ (речення 7,8,9,10), _____ (наприклад з 9 речення, звичайно ж з 12 речення), і такого тропу, як _____ (неоціненна послуга з 12 речення)».

- 1) складнопідрядні речення
- 2) складносурядні речення
- 3) однорідні члени речення
- 4) прості речення
- 5) вставні слова
- 6) епітет
- 7) порівняння
- 8) метафора
- 9) оксиморон

ЧАСТИНА 3

Для відповіді до завдання цієї частини використовуйте бланк №2. Запишіть спочатку номер завдання С1, а потім напишіть твір.

С1 Напишіть твір-роздум на основі прочитаного тексту.

Сформулюйте позицію автора. Напишіть, чи погоджуєтесь з його точкою зору. Наведіть два-три переконливі докази, що найкраще аргументують Ваші міркування, спираючись на знання, життєвий досвід чи приклади з художньої літератури. **Сформулюйте** висновки.

Робота повинна бути написана з опорою на текст.

Обсяг твору – не менше 150 слів. Текст обсягом до 100 слів екзаменатори не перевірятимуть.

Робота, написана без опори на текст, не оцінюється.

Твір пишіть акуратно, розбірливим почерком.